Kontrola POŚ - przydomowych oczyszczalni ścieków

Jak kontrolować przydomowe oczyszczalnie ścieków i egzekwować obowiązki właścicieli? Zasady zgłoszeń, częstotliwość wywozu osadów, dokumentacja, decyzje i postępowania w trudnych przypadkach.

Wideoszkolenie PCC Poland skierowane jest do pracowników gmin i miast odpowiedzialnych za kontrolę przydomowych oczyszczalni ścieków oraz prowadzenie ewidencji zbiorników i POŚ, a także do funkcjonariuszy straży gminnych oraz Policji, którzy są uprawnieni do przeprowadzania kontroli.

Szkolenie daje służbom porządkowym praktyczną wiedzę o obowiązkach właścicieli nieruchomości, podstawach prawnych i egzekwowaniu obowiązków, narzędziach karnoprawnych, taktyce prowadzenia kontroli oraz realizacji działań w obszarze ochrony środowiska - w tym w zakresie gospodarki ściekowej.

Poznaj sprawdzone procedury kontroli POŚ i narzędzia prawne, które pozwolą skutecznie egzekwować obowiązki mieszkańców!

Praktyczne szkolenie, które krok po kroku pokazuje, jak skutecznie kontrolować przydomowe oczyszczalnie ścieków i zbiorniki bezodpływowe, egzekwować obowiązki właścicieli oraz prowadzić ewidencję POŚ. Na realnych przykładach omawiamy, co robić w sytuacjach problemowych - gdy oczyszczalnia nie została zgłoszona, nie spełnia norm, jest wieloletnia, bez dokumentacji lub wykonana samodzielnie. Uczestnicy poznają narzędzia prawne, procedury kontroli, współpracę z PINB/WIOŚ i sposoby postępowania w trudnych przypadkach, aby działać skutecznie i zgodnie z przepisami. Dodatkowo istnieje możliwość zakupu e-booka prelegenta Zbigniewa Klimka „Kontrola środowiskowa w praktyce organu gminy", który stanowi praktyczne uzupełnienie tematyki szkolenia i może pomóc w codziennej pracy przy prowadzeniu kontroli środowiskowych w gminie:
https://pccporada.pl/consultations/klimek-zbigniew-e-book-kontrola-srodowiskowa-w-praktyce-organu-gminy

W programie m.in.:

- Co zrobić, gdy mieszkaniec nie zgłasza posiadania oczyszczalni, a sprawa użytkowania oczyszczalni wychodzi podczas kontroli? Kto nakłada karę za niezgłoszenie takiej sytuacji i w jakim postępowaniu?
- Czy istnieje zakaz stosowania oczyszczalni drenażowych w obrębie aglomeracji?
- Jakie są podstawy prawne do ubiegania się o dokumentację z wywozu powstałych osadów?
- Co w sytuacji, kiedy właściciel wybudował przydomową oczyszczalnię i nie dokonał zgłoszenia do starostwa? Gdzie zgłaszać takie przypadki? Czy i gdzie zgłaszać zamiar eksploatacji, jeśli mieszkańcy zazwyczaj nie wiedzą o takim obowiązku?
- Czy właściciel nieruchomości ma obowiązek kontroli cyklicznej POŚ? Co w przypadku sporu rodzinnego, gdy jeden ze współwłaścicieli powołał się na taki obowiązek, a drugi współwłaściciel nie poddaje się kontroli?
- Jak postąpić w sytuacji, gdy podczas kontroli okazuje się, że dana nieruchomość posiada oczyszczalnię, a nie została ona zgłoszona? Jakie są procedury?
- Co zrobić ze starymi oczyszczalniami, które nie posiadają certyfikatów? Czy i na jakiej podstawie można wyegzekwować od mieszkańca modernizację takiej oczyszczalni? Czy i na jakiej podstawie

można nałożyć karę za niedostosowanie oczyszczalni do aktualnych norm?

Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

- Wzór protokołu kontroli
- Wezwanie do uzupełnienia braków formalnych
- Pismo o pozostawieniu sprawy bez rozpatrzenia
- Decyzja nakazująca podłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej
- Zawiadomienie o wszczęciu czynności kontrolnych (2 wersje)
- Pouczenie dla osoby kontrolowanej
- Protokół z czynności kontrolnych
- Tabela obowiązków i sankcji (materiał informacyjny)

Szczegółowy program szkolenia:

1. Zgłaszanie eksploatacji

- Czy istnieje definicja przydomowej oczyszczalni ścieków? Co należy sprawdzać w przypadku odbioru eksploatacji przydomowej oczyszczalni, jakie są przepisy prawne w tym zakresie i jakie są przepisy odrębne w kontekście art. 5 ust.1 pkt.2?
- Czy zgłoszenie eksploatacji jest podstawą wpisu do ewidencji POŚ?
- Jak należy postępować z przydomowymi oczyszczalniami? Kiedy powinna zostać zgłoszona?
- Do jakiego wydziału zgłaszane są eksploatacje przydomowej oczyszczalni ścieków, poza wydziałem budownictwa?
- Czy jest konkretny druk na zgłoszenie eksploatacyjne POŚ?
- Od kiedy jest obowiązek zgłaszania eksploatacyjnego? Od kiedy jest obowiązek zgłaszania eksploatacji POŚ do wójta/ burmistrza/prezydenta?
- W którym momencie składane jest zgłoszenie eksploatacyjne do wójta/burmistrza/prezydenta? Przed przystąpieniem do użytkowania, czy po wybudowaniu?
- Co, jeżeli mieszkańcy zgłaszają POŚ zamontowaną 20 lat temu? Jak postąpić gdy nie spełnia wymogów?
- Co, jeżeli właściciel nie posiada żadnej dokumentacji potwierdzającej zgodność oczyszczalni z obowiązującymi normami?
- Co w przypadku, gdy POŚ została wybudowana 15 lat temu i właściciel nieruchomości nie posiada zgłoszenia budowy?
- Co zrobić, gdy mieszkaniec nie zgłasza posiadania oczyszczalni, a sprawa użytkowania oczyszczalni wychodzi podczas kontroli? Kto nakłada karę za niezgłoszenie takiej sytuacji i w jakim postępowaniu?
- Co z oczyszczalniami, które nie zostały zgłoszone do eksploatacji, a funkcjonują od wielu lat?
- Co zrobić, gdy mieszkaniec zostanie poinformowany oficjalnym pismem o obowiązku zgłoszenia eksploatacji oczyszczalni i nadal nie złożył zgłoszenia?
- Czy na POŚ jest wymagane pozwolenie wodnoprawne?
- Czy pozwolenia wodnoprawne były od zawsze wymagane?
- Co, jeżeli oczyszczalnię wybudowano przed wymogiem uzyskania zgłoszenia wodnoprawnego?
- Czy POŚ, które zostały wybudowane w okresie przed wejściem w życie rozporządzenia z 2019 r. miały również obowiązek zgłoszenia eksploatacyjnego?

- Czy wszystkie przydomowe oczyszczalnie przed 09.08.2022 r. wymagały pozwolenia wodnoprawnego?
- Czy wykreślić z ewidencji POŚ oczyszczalnie, których właścicielem jest zakład kamieniarski? POŚ został wpisany w ewidencję wiele lat temu, gdy wydano pozwolenie wodnoprawne w tym zakresie. Czy mamy obowiązek zgłosić taką oczyszczalnię do innego organu (WIOŚ, Wody Polskie), żeby oni wykonali kontrolę?
- Czy zgłoszenie wodnoprawne mieszkaniec udostępnia gminie/miastu, czy do starostwa?
- Co, jeżeli eksploatacja POŚ nie została zgłoszona do gminy, tylko do starostwa?
- Czy potrzebne jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego na przydomowe/oczyszczalnie ścieków do 5m3?
- Od jakiej ilości ścieków przemysłowych wymagane jest pozwolenie wodnoprawne?
- Co z przydomowymi oczyszczalniami, które nie posiadają pozwoleń wodnoprawnych?
- Czy przy zgłoszeniu eksploatacji oczyszczalni oprócz zgody wydziału budownictwa mamy pobierać dokumenty ze zgłoszeniem wodnoprawnym od właściciela nieruchomości?
- Czy wójt przyjmuje zgłoszenie eksploatacji tylko od osób fizycznych?
- W gminie wymagamy, żeby po wybudowaniu POŚ właściciel zgłosił do nas ten fakt. Wymagamy również, aby w zgłoszeniu POŚ oprócz druku deklaracji właściciele posesji dołączali ksero zgłoszenia ze starostwa wraz z mapką ze starostwa z naniesieniem POŚ na teren posesji, instrukcję w celu zweryfikowania technologii działania i częstotliwości wywozu osadu oraz certyfikat POŚ. Czy taki sposób postępowania jest właściwy?
- Jak postępować w przypadku oczyszczalni, które zostały wybudowane przez mieszkańca, a nie przez firmę wykonującą tego typu usługi?
- Czy przy zgłoszeniu eksploatacji oczyszczalni oprócz zgody wydziału budownictwa mamy pobierać dokumenty ze zgłoszeniem wodnoprawnym od właściciela nieruchomości?
- Jeżeli gmina przyznaje dotacje do budowy przydomowych oczyszczalni i w tych dokumentach dotacyjnych ma wszystkie dane, dotyczące przydomowej oczyszczalni, może z urzędu uznać, że zgłoszenie zostało zrobione, bo organ ma wiedzę i wszystkie dane na podstawie danych rozliczeniowych dotacji? Czy konieczne jest ponowne składanie zgłoszenia przez właściciela?
- Czy organ, mając wiedzę na podstawie wniosku o dofinansowanie, może wprowadzić dane do ewidencji?
- Jeśli gmina ubiega się o dofinansowanie na budowę POŚ dla mieszkańców, oprócz zgłoszenia w starostwie, kto dokonuje zgłoszenia eksploatacyjnego?
- Co w sytuacji, gdy w trakcie kontroli okazuje się, że właściciel korzysta z POŚ drenażowej, która została zgłoszona do eksploatacji w 2013 r.?
- Czy istnieje zakaz stosowania oczyszczalni drenażowych w obrębie aglomeracji?
- Z jakich przepisów wynika, że w aglomeracji nie mogą funkcjonować przydomowe oczyszczalnie drenażowe lub biologiczne?
- Jakie dalsze czynności podjąć, gdy decyzja o wstrzymaniu eksploatacji przydomowej oczyszczalni ścieków stanie się ostateczna?

2. Częstotliwość opróżniania

- W jaki sposób określić częstotliwość opróżniania osadników przydomowych oczyszczalni? Czy istnieje inna metoda niż z instrukcji użytkowania osadnika?
- Czy gmina może taką częstotliwość narzucić posiadaczom przydomowych oczyszczalni ścieków?
- Czy częstotliwość opróżniania zbiornika bezodpływowego musi odpowiadać ilości wytworzonych na

terenie nieruchomości nieczystości ciekłych i objętości zbiornika?
- Czy określenie w uchwale częstotliwości opróżniania dla ZB i POŚ raz na 2 lata jest wystarczające?
- Czy przydomowe oczyszczalnie właściciel nieruchomości może opróżniać wg instrukcji obsługi, czy wg uchwały Rady Miasta/Gminy? A co w przypadku, gdy nie posiada instrukcji obsługi POŚ?
- Czy w regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie należy zawrzeć zapis dotyczący innej częstotliwości wywozów dla nieruchomości używanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, że nie muszą spełniać częstotliwości wywozu, np. raz na kwartał?
- Co, jeżeli posiadacz POŚ przedstawia instrukcje, że odbiór odpadów powinien być przeprowadzany raz na 3 lata?
- W regulaminie określone jest, że raz na rok właściciele mają obowiązek opróżniać nieczystości ciekłe z osadnika POŚ. Właściciele zgłaszają, że w instrukcjach eksploatacyjnych są inne terminy – raz na dwa lub trzy lata. Niedawno zgłosiła się do nas mieszkanka, która twierdzi, że ma zamontowane POŚ od 20 lat i nigdy jej nie opróżniała. Co w takim przypadku?
- Jak podejść do rozbieżności w poborze wody a wywozem osadów z POŚ? Instrukcje do takich oczyszczalni bardzo często określają inne okresy, niż przewiduje uchwalone rozporządzenie o konieczności wywozu zbierających się osadów. Jak zatem ująć te dane?
- Czy przy odbiorze oczyszczalni należy sprawdzać miąższość gruntu?
- Co w przypadku, gdy w regulaminie jest określona częstotliwość dla POŚ co najmniej raz w roku, a na nieruchomości letniskowej nie ma takiej konieczności? Czy odpowiednie oświadczenie właściciela takiej nieruchomości jest wystarczające, aby nie wymagać opróżniania raz w roku?
- PRZYKŁAD: para emerytów posiadająca zbiornik o wielkości 12m3. Ze względu na fakt, iż ze zbiornika korzysta jedynie dwie osoby, w praktyce nie ma konieczności opróżniania go raz na kwartał, jak zakłada rozporządzenie. Co w takiej sytuacji? Czy należy wyegzekwować od mieszkańców wywóz zgodny z określonym terminem, mimo iż pobór wody nie wskazuje na tak częstą konieczność opróżniania zbiornika? Czy mimo niezgodności pozostawić do wywozu w zależności od potrzeb? Czy urząd może w takim przypadku narazić się na poniesienie kary?
- Czy odpowiednie oświadczenie właściciela takiej nieruchomości jest wystarczające, aby nie wymagać opróżniania raz w roku?
- Jak ma się instrukcja użytkowania POŚ do zapisów z regulaminu otrzymania i czystości w gminie, gdzie wymagany jest wywóz osadu co rok?
- Co może zrobić gmina, jeżeli na jej terenie nie ma firmy, która ma możliwość wywozu osadów z POŚ?
- Jak zwiększyć świadomość mieszkańców na temat konieczności wywozu odpadów z przydomowych oczyszczalni ścieków? W jaki sposób budować świadomość mieszkańców, z czym wiąże się zaniedbywanie regularnych wywozów?
- W regulaminie określone jest, że raz na rok właściciele mają obowiązek opróżniać nieczystości ciekłe z osadnika POŚ. Właściciele zgłaszają, że w instrukcjach eksploatacyjnych są inne terminy – raz na dwa lub trzy lata. Niedawno zgłosiła się do nas mieszkanka, która twierdzi, że ma zamontowane POŚ od 20 lat i nigdy jej nie opróżniała. Co w takim przypadku?
- Czy właściciel posiadający biologiczną przydomową oczyszczalnię bezodpływową powinien wywozić oczyszczone ścieki? Czy może je wypuszczać na swój grunt?

3. Obowiązkowa dokumentacja kontrolna

- Dokumentacja do kontroli i wymagania formalne – czego mogą wymagać urzędnicy? Czego wymagać od właściciela POŚ?
- Weryfikacja POŚ – jak skutecznie pozyskiwać dokumenty od mieszkańców? Na jakiej podstawie

egzekwować umowy wywozu osadów?
- Jakie są podstawy prawne do ubiegania się o dokumentację z wywozu powstałych osadów?
- W jaki sposób skutecznie egzekwować od mieszkańców dokumentację dotyczącą wywozu osadów ściekowych?
- Jakich dokumentów powinniśmy wymagać od osób, które twierdzą, że przebudowali szambo na POŚ i wykonali to sami bez udziału firmy, a tego faktu nie zgłosili do starostwa?
- Co w sytuacji, gdy mieszkaniec nie posiada certyfikatu oczyszczalni? Kto – urząd czy mieszkaniec i od kogo powinien taki dokument uzyskać?
- Na jaką podstawę prawną należy się powołać, jeżeli chcemy, aby właściciel okazał nam certyfikaty POŚ?
- Jeśli osoby posiadające POŚ nie mają instrukcji eksploatacji, to w jaki sposób złożą wszystkie wymagane informacje do zgłoszenia?
- Jakich dokumentów należy wymagać w przypadku przydomowych oczyszczalni wybudowanych prawie 30 lat temu we współfinansowaniu miasta, jeżeli mnie ma żadnej dokumentacji technicznej?
- Czy umowa pomiędzy mieszkańcem a firmą zajmującą się wywozem odpadów może być sporządzona na druku faktury? Czy są określone wytyczne, jak powinna wyglądać taka umowa?
- Czy jeżeli rada miasta/gminy przyjęła uchwałę o tym, że nie trzeba wymagać umów, tylko wystarczą rachunki za wywóz nieczystości, to czy mieszkaniec musi posiadać umowę z firmą prowadzącą wywóz osadów?
- Co w przypadku, gdy ktoś ma „nowoczesny” wychodek wyposażony w poliestrowy zbiornik otwarty od góry lub zbiornik z trocinami, w którym zachodzi proces kompostowania? Najczęściej takie wychodki mają osoby przebywające na działkach letniskowych. Czy właściciel posesji powinien podpisać umowę z firmą asenizacyjną na odbiór ścieków z wychodka takiego typu?
- Czy domki letniskowe też muszą być podłączone do POŚ lub zbiornika?
- Czy w przypadku braku dokumentów potwierdzających jakość zbiornika lub POŚ urzędnik ma prawo zakazać użytkowania zbiornika?
- Jakie są skuteczne metody wymagania od mieszkańców obowiązku informowania urzędu o zawarciu umowy na wywóz osadów i dostarczania potwierdzenia wywozu?

4. Obowiązki właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania ściekami

- Czy właściciel nieruchomości ma obowiązek kontroli cyklicznej POŚ? Co w przypadku sporu rodzinnego, gdy jeden ze współwłaścicieli powołał się na taki obowiązek, a drugi współwłaściciel nie poddaje się kontroli?
- Co w przypadku, gdy nieruchomość jest niezamieszkała, nie ma sanitariów, ani zużycia wody?
- Mamy w gminie mały pensjonat wyposażony w POŚ. Jest prowadzona działalność gospodarcza. Jak podejść podczas kontroli do tematu jej zgłoszenia?
- Co z kontrolą zbiorników bezodpływowych lub POŚ na nieruchomościach, na których prowadzona jest działalność gospodarcza? Czy kontroluje je burmistrz lub starosta?
- Co w sytuacji, kiedy właściciel wybudował przydomową oczyszczalnię i nie dokonał zgłoszenia do starostwa? Gdzie zgłaszać takie przypadki? Czy i gdzie zgłaszać zamiar eksploatacji, jeśli mieszkańcy zazwyczaj nie wiedzą o takim obowiązku?
- Jak można zmobilizować właścicieli nieruchomości do zgłoszenia do ewidencji zbiorników lub POŚ?
- Co w przypadku, gdy przydomowa oczyszczalnia jest zgłoszona do starostwa, ale nie do wydziału ochrony środowiska?
- Czy wszystkie osoby posiadające POŚ muszą złożyć do gminy zgłoszenie?

- Czy po legalizacji zgłaszamy POŚ do eksploatacji?
- Czy przydomowa oczyszczalnia ścieków może dalej funkcjonować, jeżeli zostanie zalegalizowana przez PINB? Co, jeżeli istnieje sieć kanalizacyjna i możliwość podłączenia? Czy właściciele nie muszą się podłączyć, bo mają zalegalizowaną przydomową oczyszczalnię ścieków?
- Co, jeśli nowy mieszkaniec lub nabywca kupuje dom i nie ma wiedzy, czy poprzednik złożył zgłoszenie, a także nie ma wiedzy na temat POŚ lub szamba?
- Co w sytuacji nieuregulowanego statusu prawnego nieruchomości – kiedy ktoś inny jest właścicielem, a inna osoba użytkuje daną nieruchomość?
- Czy mieszkańcy posiadający POŚ powinni pobierać próbki osadów i przekazywać je do analizy?
- Jak często powinny być pobierane próbki z osadów?
- Czy na podstawie przepisu art. 154 Prawa ochrony środowiska po przyjęciu zgłoszenia POŚ możemy nakazać regularnych badań ścieków oczyszczonych?
- Kto powinien zostać obciążony kosztami wykonania badań szczelności POŚ przez nadzór budowlany?
- Jeśli indywidualna oczyszczalnia spełnia normy substancji zanieczyszczających, określonych w rozporządzeniu, istnieje możliwość zmniejszenia częstotliwości wykonywania badań do 2 rocznie?
- Jak rozumieć sformułowania, że oczyszczalnia: spełnia wymagania prawa, zapewnia dostateczny poziom oczyszczania; jest zgłoszona do eksploatacji?
- Czy na rynku istnieją oczyszczalnie, które nie wytwarzają osadników?
- Jeżeli oczyszczalnia ma około 20 lat, to czy możemy wymagać od właściciela POŚ, aby wykonał sprawdzenia poprawności jej działania, szczelności i jej renowację? Czy możemy wymagać tego dopiero w momencie, gdy w trakcie kontroli wyjdą jakieś nieprawidłowości?
- Jaki jest mniej więcej koszt przeglądu stanu technicznego?
- Kto sprawdza szczelność zbiornika? Czy kontrolujemy stan techniczny i szczelność POŚ i szamb?
- Na jaką podstawę prawną należy się powołać, aby PINB zbadał szczelność zbiornika?
- Kto powinien podpisać protokół corocznego stanu technicznego zbiornika lub POŚ?
- Jakie uprawnienia musi mieć osoba sporządzająca protokół szczelności szamba lub POŚ?
- Jeżeli oczyszczalnia wykonana jest z dofinansowaniem z budżetu gminy i dane, które są potrzebne do zgłoszenia, są we wniosku o dofinansowanie, to właściciel musi zgłaszać do gminy jej wykonanie?
- Czy jednostki takie jak szkoła, biblioteka, OPS podlegają takiej samej kontroli co osoby fizyczne? Czy potrzebne jest do tego odrębne zarządzenie?
- Czy przydomowa oczyszczalnia ścieków wymaga dodatkowego zezwolenia?
- Oczyszczone ścieki są magazynowane w zbiorniku bezodpływowym, a później wykorzystywane do podlewania. Co się dzieje w zimie?

5. Problemy w prowadzeniu gospodarki ściekowej pojawiające się na terenach nieskanalizowanych

- Co w sytuacji, gdy mieszkańcy nie mają możliwości wybudowania oczyszczalni ani zbiornika na nieczystości, a także nie mają możliwości podłączenia do kanalizacji?
- Postępowanie w przypadku braku wodociągu przy nieruchomości.
- Jak kontrolować pobór wody w sytuacji, gdy nieruchomość nie jest podłączona do wodociągu, a woda jest pobierana np. ze studni?
- Co w sytuacji, gdy nie ma zbiornika ani oczyszczalni, gdyż w domu nie ma sanitariatów ani bieżącej wody – czy karać mieszkańców mandatami? Jak podejść do takiej sytuacji?
- Czy dotacje do budowy przydomowych oczyszczalni powinny być przyznawane do budowy na wybranych terenach, czy nie ma to znaczenia na terenach mocno zurbanizowanych?

6. Kontrola – aspekty praktyczne

- Jakie procedury rozróżniają kontrolę zbiorników bezodpływowych od POŚ?
- Czy oczyszczalnię ścieków, która nie była używana, mamy traktować jako zbiornik bezodpływowy?
- Czy dane do przeprowadzenia kontroli można uzyskać na podstawie danych z ewidencji gruntów?
- Czy w przypadku POŚ należy sprawdzać zużycie wody?
- Co w przypadku, gdy właściciel nieruchomości ma POŚ i studnię głębinową do poboru wody? Jak w takim przypadku zweryfikować ilość pobranej wody?
- Jak uwzględnić mieszkańców zajmujących się rolnictwem, gdzie pobór wody jest znacznie większy, a nie mają wyodrębnionych podliczników?
- Jak kontrolować przedsiębiorców posiadających oczyszczalnie ścieków? Czy procedura kontroli jest taka sama jak przy kontroli POŚ na prywatnych posesjach?
- Jak postępujemy w przypadku zgłoszonych oczyszczalni, jeśli nie wymagaliśmy certyfikatów? Czy należy wezwać do uzupełnienia?
- Jak urzędnik ma kontrolować aspekty techniczne POŚ? Jak sprawdzić, czy oczyszczalnia jest szczelna?
- Jak rozumieć sformułowanie, że oczyszczalnia spełnia wymagania prawa? Zapewnia dostateczny poziom oczyszczania, jest zgłoszona do eksploatacji?
- W jaki sposób kontrolować dane techniczne oczyszczalni? Na czym bazować?
- Jak sprawdzać oczyszczalnie ekologiczne pod kątem technicznym? Jak kontrolować oczyszczalnie biologiczne?
- Ekologiczne POŚ, w którym po dodaniu odpowiednich środków – bakterii, nie ma osadu. Jak to ująć w protokole z kontroli?
- Czy w przypadku biologicznych oczyszczalni z workiem filtrującym trzeba wywozić osady? Zgodnie z instrukcją osady te można wykorzystać jako kompost – czy i jak należy to sprawdzić?
- Co z rolniczym wykorzystaniem oczyszczonych ścieków do nawadniania gruntu przy założeniu, że jest zawarta umowa na wywóz nieczystości, a rachunki są okazjonalne?
- Co w przypadku właścicieli posiadających zbiorniki 3–komorowe, gdzie z ostatniej komory odprowadzane są ścieki na łąkę, a właściciel twierdzi, że jest to oczyszczalnia, ale nie ma na to potwierdzenia?
- Rola powiatowego inspektora budowlanego – jak powinna przebiegać kontrola szczelności zbiornika/POŚ?
- Jak często opróżniać osady z oczyszczalni? Czy należy respektować czas określony w instrukcji oczyszczalni, czy wymagać, aby mieszkańcy stosowali się do czasu określonego w uchwale urzędu?
- Jak sprawdzić, czy oczyszczalnia ma odrębne części, które wymagają zgody wodnoprawnej? Zapytać wykonawcę, czy wynika to z dokumentacji?
- Kto jest zobowiązany do kontroli osadów z oczyszczalni? Co jaki czas należy kontrolować zawartość osadów? Czy urzędnicy podczas kontroli powinni również na te aspekty zwracać uwagę?
- Jak postąpić w sytuacji, gdy podczas kontroli okazuje się, że dana nieruchomość posiada oczyszczalnię, a nie została ona zgłoszona? Jakie są procedury?
- Mamy przypadek, w którym właściciele nieruchomości twierdzą, że posiadają zbiornik bezodpływowy, ale istnieje podejrzenie, że może być to przydomowa oczyszczalnia ścieków – jak postąpić w takiej sytuacji?
- Jak kontrolować oczyszczalnie podlegające pod działalność gospodarczą? Czy takie oczyszczalnie również należy kontrolować?
- Co w przypadku, gdy mieszkaniec nie ma dokumentów i nie mamy pewności czy faktycznie jest to POŚ? Czy sprawę należy przekazać do nadzoru budowlanego?

- Czy można wszcząć postępowanie i w drodze postępowania zapytać Nadzór Budowlany, czy oczyszczalnia jest wykonana zgodnie z przepisami?
- Jak zmobilizować ludzi do systematycznego wywożenia osadów?
- Jak zmotywować mieszkańców do systematycznego zgłaszania, założenia bądź zmian przy przydomowych oczyszczalniach? Jakie techniki będą najbardziej skuteczne?
- W jaki sposób sprawdzić, czy mieszkańcy faktycznie wywożą osady pozostające w oczyszczalni?
- Co w przypadku, gdy żadna firma asenizacyjna posiadająca pozwolenie na opróżnienia POŚ na terenie gminy nie chce podpisać umowy na wywóz z konkretnym mieszkańcem i dokonać takiego opróżnienia ze względu na niemożliwość technicznego dojazdu do POŚ?

7. Narzędzia administracyjnoprawne i karnoprawne przydatne w egzekwowaniu obowiązków w zakresie gospodarki ściekowej

- Jakie narzędzia może zastosować urząd, aby wyegzekwować wykonanie inwestycji, jeżeli mieszkańcy nie mają wystarczających środków finansowych na założenie oczyszczalni?
- Jak kontrolować stare oczyszczalnie, gdy nie ma podstawy do wymagania badań?
- Czy przydomowe oczyszczalnie ścieków muszą przeprowadzać badania?
- Czy w przypadku podejrzenia, że przydomowa oczyszczalnia nie działa prawidłowo, gmina ma uprawnienia do przeprowadzenia badania? Jakie postępowanie przeprowadzić w ramach sprawdzenia?
- Co zrobić ze starymi oczyszczalniami, które nie posiadają certyfikatów? Czy i na jakiej podstawie można wyegzekwować od mieszkańca modernizację takiej oczyszczalni? Czy i na jakiej podstawie można nałożyć karę za niedostosowanie oczyszczalni do aktualnych norm?
- Jakich dokumentów należy wymagać w przypadku przydomowych oczyszczalni wybudowanych prawie 30 lat temu we współfinansowaniu miasta, jeżeli mnie ma żadnej dokumentacji technicznej?
- Czy na budowę POŚ trzeba uzyskać warunki zabudowy?
- Jakie uprawnienia daje artykuł 360 Prawa ochrony środowiska?
- Co zrobić z instalacją, która nie ma certyfikatów, ani badań? Czy urząd powinien wystąpić do nadzoru budowlanego, czy może nakazać wykonanie badań? Czy należy zakazać jej użytkowania?
- Jeżeli POŚ nie działa poprawnie, to czy zamiast wydać nakaz jej modernizacji, powinniśmy wydać nakaz podłączenia do kanalizacji?
- Co zrobić w sytuacji rozbieżności pomiędzy udokumentowanymi wywozami a czasem określonym w instrukcji na wywóz osadów z POŚ?
- Co w sytuacji, gdy POŚ ma mniejszą przepustowość niż wskazana w przepisach?
- Co zrobić w sytuacji, gdy zbiornik jest stosunkowo niewielki, a użytkowany jest np. przez 7 osób zamieszkałych?
- Co, jeżeli MPZP nie zezwala na montaż oczyszczalni, a mieszkaniec wyposażył nieruchomość w POŚ?
- Co w sytuacji, gdy właściciel nie posiada deklaracji, nie ma żadnych dokumentów, a na dodatek sam skonstruował oczyszczalnię parędziesiąt lat temu?
- Co wyznacza odległość nasadzeń drzew i krzewów od drenażu rozsączającego w przypadku, gdy właściciel nasadził krzewy? Czy mamy podstawę, aby wezwać go do ich usunięcia?
- Jak należy postąpić, gdy mieszkaniec posiada przydomową oczyszczalnię ścieków wybudowaną przed powstaniem sieci kanalizacyjnej i po wezwaniu z urzędu składa zgłoszenie POŚ do eksploatacji? Co w przypadku, gdy POŚ nie spełnia aktualnych norm z rozporządzenia?
- Co w przypadku, gdy na nieruchomości znajduje się sławojka? Jak wyegzekwować budowę zbiornika?
- Co w sytuacji, gdy na posesji jest wychodek, ale ktoś deklaruje, że tam nie mieszka, pomimo że jest

tam zameldowany? Zużycie wody jest niewielkie – deklaruje, że to tylko na podlewanie kwiatów. Uiszcza opłaty za odpady.

- Co w sytuacji, gdy dwie osoby zamieszkujące nieruchomość nie mają łazienki ani instalacji wodno–kanalizacyjnej? Mają wodę ze studni, a wychodek na zewnątrz.
- Jakie narzędzia może zastosować urząd, aby wyegzekwować wykonanie inwestycji, jeżeli mieszkańcy nie mają wystarczających środków finansowych na założenie oczyszczalni?
- Jeżeli w decyzji nakazującej wykonanie zbiornika lub POŚ nie można wskazać terminu wykonania, to na jakiej podstawie wszczynamy postępowanie egzekucyjne?
- Jakimi środkami zaradczymi dysponują urzędnicy, aby skutecznie zwalczać niechęć mieszkańców do współpracy?
- Jakimi narzędziami mogą posłużyć się urzędnicy, aby uzyskać niezbędną dokumentację? Jakie narzędzia zapewnia aktualne prawo?
- Co w sytuacji, gdy POŚ nie spełnia aktualnych wymogów?
- Co w sytuacji, gdy oczyszczalnia została założona ponad 20 lat temu i aktualnie nie spełnia ona określonych standardów? Czy urząd może ponieść odpowiedzialność za to, że właściciel nieruchomości nie podejmuje działań mających na celu usprawnienie czy zmodernizowanie oczyszczalni?
- Co robimy, jeśli mieszkaniec nie zgłosi eksploatacji POŚ?
- Czy na podstawie art. 150 Prawa ochrony środowiska można zobowiązać podmiot do wykonania próbek osadów? Jakie uprawnienia daje ten artykuł?
- Co w sytuacji, gdy pobór próbek osadów jest niemożliwy? Co powinien zrobić urzędnik?
- Jakie są procedury postępowania w sytuacji, gdy w wyniku kontroli pojawiają się nieścisłości w funkcjonowaniu oczyszczalni?
- Czy jeśli oczyszczalnia nie została zgłoszona do starostwa, to badamy warstwę wodonośną, czy wymagamy badań, oświadczenia?
- Czy brak zgłoszenia o założeniu oczyszczalni bądź przekształceniu zbiornika w oczyszczalnie jest podstawą do nałożenia kary na mieszkańca?
- Co zrobić, jeśli ktoś nie ma rachunków za wywóz osadów? Kiedy powiadomić policję? Kiedy jest możliwe wyegzekwowanie przez urząd skutecznej kary dla mieszkańca za niedopełnienie obowiązku?
- Jeśli użytkownik BZŚ i POŚ powie, że zawrze umowę jak najszybciej, to czy musimy nałożyć karę?
- Mieszkaniec zgłosił przydomową oczyszczalnię ścieków w momencie wezwania na kontrolę – po 10 latach eksploatacji. Nie złożył wniosku o eksploatacji w gminie, lecz jedynie zamiar budowy w starostwie. Nie ma również kompletnych dokumentów. Kto nakłada karę za niezgłoszenie POŚ?
- Jak postępować w przypadku oczyszczalni, które zostały wybudowane przez mieszkańca, a nie przez firmę wykonującą tego typu usługi?
- Co w przypadku, gdy oczyszczalnia została wybudowana, zgłoszona 6 miesięcy od momentu uruchomienia, a gmina nie miała możliwości złożenia sprzeciwu do budowy tej instalacji? Co możemy zrobić?
- Często mieszkańcy mają zbiornik, wstawiają jakieś rury drenażowe i nazywają to oczyszczalnią, bez zachowania jakichkolwiek warunków technicznych, co zrobić?
- Właściciel nieruchomości zgłosił do gminnej ewidencji przydomową oczyszczalnię, którą określił jako drenażową, użytkowaną około 15 lat. Czy można takie zgłoszenie ująć do ewidencji przydomowych oczyszczalni?
- Co w sytuacji, kiedy właściciel wybudował przydomową oczyszczalnię i nie dokonał zgłoszenia do starostwa? Gdzie zgłaszać takie przypadki? Czy i gdzie zgłaszać zamiar eksploatacji, jeśli mieszkańcy

zazwyczaj nie wiedzą o takim obowiązku?
- Co w przypadku, gdy mieszkaniec ma możliwości podłączenia się do kanalizacji, a koniecznie chce wybudować POŚ?
- Właściciel nieruchomości posiada POŚ, ale na Geoportalu w tym miejscu widnieje studnia. Jak postępować w takim przypadku?
- W jaki sposób zweryfikować, czy do danej POŚ było zgłoszenie wodnoprawne?
- Jakie działania należy podjąć, jeżeli w trakcie kontroli właściciel nie posiada badań, ani protokołu szczelności?
- Jak w praktyce wygląda wywóz zastępczy?
- Czy POŚ może być podłączona do kanalizacji deszczowej?

Prowadzący:

Zbigniew Klimek - od sierpnia 2021 r. pracuje w Urzędzie Miejskim w Kowarach na samodzielnym stanowisku ds. zgodności, wcześniej pełniąc funkcję ds. kontroli i kontroli zarządczej. Podlega bezpośrednio Burmistrzowi Miasta, zajmując się m.in. planowaniem i realizacją kontroli z zakresu ochrony środowiska, gospodarki ściekowej, współpracą z innymi organami publicznymi i pracownikami merytorycznymi, wypracowywaniem procedur kontrolnych oraz egzekwowaniem obowiązków właścicieli nieruchomości. Wprowadza i realizuje procedury ochrony sygnalistów, a także kreuje system kontroli zarządczej. W ciągu 3,5-letniej pracy osiągnął skuteczność 62,5% w egzekwowaniu obowiązków gospodarki ściekowej.

Karierę w samorządzie rozpoczął w 2019 r., pracując jako Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Janowicach Wielkich i Kowarach. W 2021 r. zajął II miejsce w konkursie na najlepszą pracę z zakresu rejestracji stanu cywilnego. Absolwent prawa Uniwersytetu Wrocławskiego, ukończył studia podyplomowe na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu, Wałbrzyskiej Wyższej Szkole Zarządzania i Przedsiębiorczości, Wyższej Szkole Policji w Szczytnie oraz Dolnośląskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli.

Przez 30 lat służby w Policji oraz pracy w jednostkach oświatowych i samorządowych zajmował się profilaktyką zagrożeń, współtworzył procedury reagowania kryzysowego w szkołach oraz inicjował programy profilaktyczne. Jest autorem książki „Profilaktyka zagrożeń w praktyce” (Jelenia Góra, 2008).

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną